

Med mladimi zajčarji.

Spisal Ivan Kranjskogorski.

II.

oparica je ležala tisti popoldan po vsej dolini in zagrinjala snežne gore kot siva maloprosojna megla. Le tupatam je popihnil hladen vetrič. Drevje je tiho zašumelo, in rumeno žito na polju se je pripognilo in zavalovilo. Hiše na vasi so bile povečem zaprte, ker so bili ljudje na polju. Kosili so travo in grabili seno, da jim je tekel pot po obrazu. Kosci pa so veselo vriskali, in gore so jim odmevale. Neznosno je bilo vroče na polju. V senci pa je bilo hladno in prijetno, kot je vselej v naših planinskih krajih. Tako je bilo v senci prijetno tudi Seljanovemu Drejčku.

Težko so ga pričakovali njegovi nestrpni zajčki. Radi bi bili že šli vun v zeleno muljavo. Spenjali so se po mrežastih vratih svojih celic, momljali z belimi gobčki ter se ozirali na vse strani. A Drejčka ni bilo, dolgo ga ni bilo. Nazadnje vendar priskače na zeleno trato s knjigami pod pazduho. Nastal je med zajčki nemir in živahno veselje. Vsak bi bil rad prvi zapustil soparno celico.

„Oj vi zajčki, srebrnosrajčki,“ jih je pozdravil Drejček in spustil vsakega posebe na zeleno tratico. To je bilo veselja in skakanja! Ni se ljubilo zajčkom sprva muliti sočno muljavo — naskakati in naigrati so se morali najprej.

Drejček jih je opazoval z veseljem in se jim sladko smejal; kajti vsedali so se na zadnje noge, s prednjimi pa so udarjali skupaj in momljali, z belimi gobčki, kot bi hoteli ploskati in reči:

„Dobro, dobro, Drejček, da si nas izpustil na zeleno trato!“

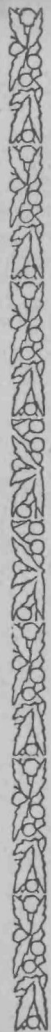
Drejček pa jih je gladil po mehki dlačici in božal:

„Oj zajček, belosrajček, le igray se in jej sladko travico! Drejček pa nima časa, da bi se z vami igral.“

Sedel je za mizo, ki je stala na vrtu pod košato črešnjo, in začel je delati računsko nalogo, ki se je glasila tako-le: Mati pravijo: Srečo smo imeli letos pri kokoših. Imamo triindvajset lepo rejenih piščet; izmed teh je šest vrednih po 1.60 K, pet po 1.90 K in ostalih dvanajst po 2.10 K. Prodali bomo vse. Štiri petine izkupička denemo v domači nabiralnik, za šest kron kupimo Francku nove škornjice, za ostale pa gorko zimsko kučmo. Koliko bodo hranili mati v nabiralniku in koliko bo stala Franckova kučma?

Premišljeval je Drejček in premišljeval, pa mu ni šlo. Kakor je računil, prišlo mu je vselej tako, da za kučmo nič ne ostane. Že se mu je smilil tisti Francek, ker najbrž kučme ni dobil, ker ni ostalo nič denarja zanjo. Nazadnje se mu pa je vendar posrečilo, da je izračunal prav.

Preizkusil je račun še enkrat — in res, pravilen je bil. Vesel je bil Drejček, da je rešil težko nalogo, in da je dobil tisti Francek tako lepo kučmo.

In takoj je začel misliti nase, na svojo kučmo in na škornjice, ker vsega nujno potrebuje za zimo, da ne bo prezebal, grede v šolo.

In glej — si je mislil — tudi jaz imam srečo letos z zajčki. Njih število se je že tako pomnožilo, da že kar mrgoli po zeleni trati. Tudi jaz jih bom prodal; saj so rekli mati, da jih smem.

Začel je Drejček računati in premišljevati. Dvajset zajčkov bo prodal in za vsakega bo dobil najmanj eno krono: torej dvajset kron. Za kučmo bo dal tri krone, za škornjice pa šest. Ostalih enajst kron pa shrani v domačem nabiralniku, ki mu ga je priskrbela dobra mamica. Veliko denarja ima že shranjenega v njem, in zdaj se bo njegovo premoženje spet izdatno zvišalo. Ko bo odrasel, bo že precej bogat človek; kajti denar, ki ga shranjuje v nabiralniku, gre ves v hranilnico. Tam pa narašča kar sam od sebe.

„Toda — hop!“ — si je mislil Drejček. „Še nekaj moram imeti.“

„Še nekaj, še nekaj,“ je zavpil naglas. „Že dolgo sem mislil na to. Imeti moram orglice, samo še orglice! Oj orglice, orglice! Zaigral bom svojim ljubim zajčkom, belosrajčkom, da se bodo čudili in samega začudenja skakali in plesali po zeleni trati!“

Ves vesel skoči po tem premišljevanju raz klop in tleskne z rokami, da so se prestrašili srebrni zajčki in stisnili dolga ušesa prav tesno k telesu.

„Juhe, juhe,“ jim je zaklical Drejček, „oj zajčki, juhe! Vaš Drejček bo dobil novo kučmo in svetle škornjice, pa še lepe zvonke orglice povrh, da boste plesali po zeleni trati, vi zajčki, srebrnosrajčki, kot bi bili na ženitovanju! Juhe, juhe!“

Zajčki so ga začudeno pogledovali, migali z dolgimi ušesi in momljali z belimi gobčki. Z drobnimi prednjimi tačicami pa so mahali po zraku, kot bi hoteli povedati Drejčku, da ne vedo, zakaj je tako vesel, zakaj tako vriska.

Drejček pa je vriskal in pel naprej, poln veselja in radosti:

„Juhe, juhe!“

Stopil je na jesenov štor in ponosno gledal čez belo čredo svojih zajčkov, ki so zadovoljno mulili mehko muljavo in počasi skakali proti štoru, ki je stal on na njem. Zbirali so se okrog njega, kot se zbirajo bele meglice okrog sivih, visokih gorâ.

Gledal jih je Drejček s ponosom, in veselje mu je igralo v očeh. Najrajši bi bil pograbil vsakega posebej in ga pritisnil k sebi, tako jih je imel rad. Ponosen je bil nanje; kajti vsi so bili njegovi; vse je on izredil. To je veliko premoženje za mladega dečka!

„O jaz sem bogat, bogat, je vzkliknil in se možko razkoračil na štoru, Zapel je pesemce o zajčkih:

Oj zajčki tri
so kronce tri,
pa kučmo kupim
za vse tri.

Oj zajčkov trop
je zlat zaklad
in bogat mož sem
zajčar mlad.

Oj zajčkov šest	O čujte glas
je kronic šest,	skoz celo vas:
pa škornje kupim	Je kdo bolj srečen
za vseh šest.	nego jaz?

Po vsej vasi se je razlegalo veselo petje in vriskanje Drejščkovo. Ljudje so vedeli, da je nekdo vesel pri svojih zajčkih. Vedeli so, kako jih ima Seljanov Drejšče rad, in da jih zna v vsej vasi najbolje izrežati; zato so jih kupovali najrajši pri njem. Seveda pa Drejšček tudi ni mogel vsakemu prodati, saj bi potem njemu samemu nič ne ostalo, če bi vse prodal. Zato so se pa ljudje že kar za en mesec naprej priporočali zanje.

Ko je Drejšček tako prepeval, ga niso poslušali samo zajčki in ljudje na polju, ampak tudi Citrarjev Tine, ki se je bil ravno napotil k njemu, da se pouči, kako treba ravnati z zajčki, da vzrastejo veliki in težki. Tekel je in še v teku je poslušal lepo Drejščkovo pesmico o zajčkih. Tudi te se je hotel naučiti, ker pravi zajčar mora znati tudi pesmico o zajčkih. Ko je pritekkel do Seljanovega vrta, se ni mogel več vzdržati samega veselja. Zavriskal je še on in zapel:

Oj zajčki tri
so kronce tri,
pa kučmo kupim
za vse tri . . .

„Juhe, Juhe,“ ga je pozdravil Drejšček, ko ga je zagledal za vrtno ograjo. „Le pridi sem, Tine! Jih boš videl, koliko jih je in kako so lepi! Juhe!“

Tine se je začudil, toliko jih je bilo na zeleni trati. Nekateri majhni, pa najbolj šegavi in živahni; drugi pa veliki in bolj resni. Beli, rjavi in plavalisasti. Drejšček je vodil Tineta med njimi in je vedel povedati o vsakem kaj posebnega.

„Ta-le belček, vidiš, je najbolj umen. Najraje se igra in skaklja okrog. Pa nič se ne boji. Vidiš, kako momlja z gobčkom? Pogladi ga, Tine, boš videl, kako je gladek in mehak!“

Tine se je sklonil in ga pogladil. Pa zajček se je kar potuhnil, potem pa odbežal v dveh skokih vstran. To je Tineta silno razžalostilo; ker uvidel je, da ga zajček ne mara in da beži pred njim. Saj mu vendar ni storil nič hudega; samo pogladil ga je, ker ga ima tako rad.

„Vidiš, Tine, niso te vajeni in te še ne poznajo; zato se potuhnejo in zbeže. Nikar ne bodi žalosten raditega! Ko jih boš imel doma, se te bodo privadili in ne bodo bežali pred tabo.“

Tine je bil potolažen in proseče je vprašal Drejščka, če so mati dovolili, da vzame enega ali dva zajčka.

„Kajne, Drejšček, da so dovolili? O, kaj ne!“

V tem so ravno prišli s polja mati z veliko rjuho zeljnatega perja na glavi in vrgli rjuho v vežo.

„Kajne, mati, da bomo dali Citrarjevemu Tinetu dva zajčka,“ jih vpraša Drejšček.

„O da, da,“ reko mati. „Tine je priden in vljuden dečko. Dva lepa mu bomo dali. Kar izberita ju! Ko bo imel zajčnjak narejen, ju lahko vzame.“

Tako so rekli mati in šli v vežo, da razsekajo zeljnato perje za pujske, ki so že začeli kruliti in cviliti v svinjaku. Bili so lačni in bi bili že radi večerjali.

Ves srečen je bil Tine. Samega veselja ni vedel, kaj bi rekel. Še zahvalil se ni dobri Seljanovi materi. V tem trenutku mu ni prišla na jezik nebena beseda. Ves zatopljen je bil v zajčke, ki so se pasli po zeleni trati.

„Kar izberita ju,“ mu je šumelo po ušesih. Pa kako naj izbira, ko so vsi tako lepi? Najrajši bi bil vzел vse, o prav vse! Beli so mu bili najbolj všeč, ker so se bleščali v solnčnih žarkih kot čisto srebro.

Iz teh misli vzbudi Tineta Drejček. Prime ga za roko in pelje med zajčke:

„No, Tine, izberi si ju!“

Tine se popraska za ušesom. Bil je v veliki zadregi. Ni se mogel odločiti za nobenega.

„Ne vem, katera naj vzamem! Katera pa bi hotel dati?“

Drejček je samo malo pogledal po pisani čredi in takoj je imel dva lepa za Tineta.

„Glej tadva bosta zate! Prav lepa sta in velika, pa tudi nista boječa.“

Pogladil ju je Tine in pobožkal ves vesel. Njegova želja se je torej izpolnila. Dolgo je že hrepenel po lepih belih zajčkih in zdaj jih je dobil. Bil je popolnoma srečen in najrajši bi bil zavriskal samega veselja. V duhu si je že predstavljal, kako lepo bo vse uredil doma na zeleni trati. Zajčki bodo skakali po njej in jedli sočnato muljavo, on jih bo pa gledal in učil se pri njih, prav kakor dela Drejček. Lahko si bo kupil potem kučmo za zimo in škornjice. Zato bo pa tudi prav od srca popeval tisto lepo Drejčkovo:

Oj zajčki tri
so kronce tri,
pa kučmo kupim
za vse tri . . .

Dolgo sta sedela Drejček in Tine na leseni klopici pod košato črešnjo ter gledala na bele meglice, ki so se zbirale okrog visokih gorá. Lepe so bile kot bele ovčice. Prihitele so čez strme gore in zeleno dolino naglo, kot bi se jim nekam mudilo. Za nekaj trenutkov so se ustavile pri sivi gori, kot bi ji nekaj šepetale; potem pa so se dvignile v brezmejno ozračje. Z enim koncem so bile že daleč nad goro, z drugim pa so se je še dotikale, kakor bi se ne mogle ločiti od nje.

Gledala in motrila sta Drejček in Tine te prizore visoko v sinjem ozračju. Tudi ona bi bila rada vzplavala čez zelene doline in strme gore pravtako kot bele meglice. Pa kako bi se mogla dvigniti na snežne gore? Toinono sta že čula o zrakoplovih, ki se v njih dvigajo ljudje visoko gor v ozračje, še više kot planinski orel. Če bi imela zrakoplov, to bi bilo lepo! Vzplavala bi visoko nad zeleno zemljo in se vozila okrog sveta.

Videla bi bleščéče morje z urnimi ladjami in puste puščave, skozi katere romajo dolge karavane. Bela mesta bi opazovala in občudovala kra-
sote svetá,

Tako sta sanjala in tožno gledala Drejček in Tine za belimi megli-
cami, ki so se vedno nanovo zbirale okrog sinjih gorá.

Nagosled pa izpregovori Tine:

„Veš kaj, Drejček, ostaniva rajši v zeleni dolini pri zajčkih, ki so
ravnotako lepi kot bele meglice na modrem nebu!“

V tem trenutku pa nastane na dvorišču vrišč. Kokoši so sfrfotale in
zagnale glasno kokodakanje; zajčki pa so se potuhnili in stisnili ušesa k
telesu. Drejček in Tine sta poskočila s klopi. Mati so ravno prihiteli iz
kuhinje in zaklicali:

„Drejček, Drejček! Glej, kuna ti je odnesla zajčka! Je že šla z njim.
Ubogi zajček!“

Oba dečka planeta pokoncu in prihitita z vrta. Kuna se je ravno
obrnila za voglom in skočila v grmovje. Dobro sta videla, kako je nesla
zajčka v gobcu. Spustila sta se za njo, da bi rešila ubogega zajčka. Le-
tala sta med grmovjem in smrekami ter klicala zajčka in glasno jokala, da
bi se ju morala usmiliti divja zver in prinesiti zajčka nazaj. Toda kuna je
neusmiljena zver. Ta se ni brigala za jok, ampak je pohrustala zajčka daleč
gori med skalovjem, kamor nista mogla Drejček in Tine.

Vsa objokana sta se vrnila dečka na vrt. Drejček je pripovedoval,
da mu je ugrabila ta požrešna zver že drugega zajčka. Solze so mu sto-
pile v oči in obrnil se je vstran, ker sram ga je bilo, če so mu tekle solze
iz oči. Jokati se — to ni moško; to delajo samo otroci, ki so še v zibelki.

Tine je zdaj dobro vedel, da so tudi pri zajčkih križi in težave. Pa
kaj to? To vse ni nič! Samo da jih dobi, pa bo veselje doma na vrtu.
Če pride nesreča, hudo mu bo; pa bo že prestal. Zajčke pa bo vendarle
imel — lepe bele zajčke, ki se tako lepo mirno pasejo po zeleni trati. Ska-
čejo in igrajo se, da se jim mora človek smejati od srca. O, to bo lepo,
to bo lepo! Tako je premišljeval Tine in se naposled poslovil od Drejčka.
Nič več ni mislil na roparsko zver. Sanjal je samo o svojem zajčem kra-
ljestvu in o bogastvu tam na zeleni trati za vrtom. (Dalje.)

Pridi, vesna!

Pridi, mlada vesna,
v halji k nam zeleni,
pridi v naše trate,
s cvetjem gaj odeni.

In prinesi s sabo
majnik zaželjeni,
pa prinesi tudi
kaj veselja — meni!

Bogumil Gorenjko.

